

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 237.

V Ljubljani, v torek 14. oktobra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski

prišel je danes, 14. t. m., ob 1/2 10. uri dopoldne svojo 11. sejo. Prebere in potrdi se zapisnik zadnje javne seje, potem pa g. Klun prebere sledeče sklepe tajne seje:

1. Odpustitev bivših uradnikov prisilne delavnice Kuniberta Drenika in Janeza Kozjeka, in podelitev miloščine 40 gold. za Frančiško Drenik v mesecu aprilu 1884 se vzame na znanje.

2. Trem otrokom Kuniberta Drenika — Frančiški, Frideriku in Alojziji se za tri leta, pričenši s 1. oktobrom 1884 iz zaklada posilne dalavnice podeli miloščina po 50 gold., ki se naj izplačuje njihovi materi Frančiški Drenik.

3. Deželni odbor se pooblašča, da nastavi odpuščenega uradnika Ivana Kozjeka kot uradnika extra statusu proti povrnitvi škode, za katero on solidarno s Kunibertom Drenikom jamči in ktera naj se potem prevzame na deželni zaklad.

4. Vodji g. Rihardu Dolencu na Slapski šoli se stalna plača začeni s 1. januarjem 1885 poviša za 200 gold. na leto in se mu pusti njegova dosedanja osebna doklada.

5. Deželni odbor se pooblasti, da v imenu deželnega zbora izvrši prezentacijo z dnem 26. sept. 1884 po Ljubljanskem konsistoriji razpisanega Wollwitz-Flachenfeldovega kanonikata po določilih zdaj merodajnega vstanovnega pisma Wollwitz-ovega.

6. a) Račun o stroških zadevajajočih deželno slavnost l. 1883 se vzame na znanje in se potrdi skupni znesek stroškov 65.976 gold. 53 1/2 kr. — b) Deželnemu odboru se naroča, da razdeli in zaračuni stroške za obnove posameznih deželnih poslopij v dotičnih računskih sklepih za l. 1884. — c) Deželnemu odboru se naroča, porabiti za razstavo napravljeno opravo v novem muzeji in jo tedaj izročiti vodstvu muzeja.

Nektere peticije se izročé posameznim odsekom potem pa se dovoli še nekaj občinskih priklad in sicer:

1. Občini Koprivnik, okraja Kočevskega, dovoli se za l. 1884 razun ji že od deželnega odbora do-

voljene 25% priklade še 50% priklada na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred, dalje za l. 1885 75% priklada na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred.

2. Občini Česnovce, okraja Črnomeljskega, dovoli se za l. 1884 razun že od deželnega odbora dovoljene 50% priklade še 8% priklada na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred.

Dalje se potrdi proračun sadje- in vinorejske šole na Slapu za l. 1885.

Potrebščine bo 7916 gld.

Zaklada 6110 „

Primanjkljaj . 1806 gld.

ki se bode moral doplačati iz deželnega zaklada.

Potem se brez ugovora sprejme sledeči predlog gospodarskega odseka.

„Deželnemu odboru se naroča, da predloži prošnje visokemu c. kr. skupnemu ministerstvu in obema zbornicama visokega državnega zbora, da bi se izdala postava, s katero bi se vredile deželne in občinske priklade od državnih železnic v smislu prej omenjene resolucije.“

Dotična resolucija, ki so jo sklenili poslanci deželnih odborov Nižje in Gorenje Avstrijske, Solnograške, Štajarske, Kranjske, Gališke in Tirolske dežele, potem poslanci mest: Dunaj, Linc, Solnograd, Gradec, Ljubljana, Inomost, Levov, Celovec in Praga, pri konferenci 26. in 27. junija 1884 na Dunaji, se glasi:

„Državna uprava je dolžna od železnic, bodi-si, da so njena lastnina, bodi-si, da se pečá z vožnjo po njih ali pa, da bodo v bodoče njena lastnina ali da bode imela vožnjo na svoj račun in sicer brez razločka, ali so bile take železnice, ko so prišle v državno upravo, davku podvržene ali po posebnih postavah državnega davka oproščene, plačati samostalne deželne in občinske priklade na podlagi dotičnih davka oproščenih svôt, ktere je določiti na podlagi do zdaj za zasebne železnice veljavnih davkovnih zakonov.

Dokler ne stopi taka postava v veljavo, je postavnim potom za to skrbeti, da se deželam in občinam, ki vsled ali že izvršenega ali še pričakova-

nega podržavljenja zasebnih železnic škodo pri dohodku priklad na davke trpé, dovoliti dosedanjemu dohodku teh priklad (preračunjenemu po povprečnem znesku, ki se je dobil od zasebnih železnic zadnja tri leta) enaki znesek iz državnega zaklada.

Te deželne in občinske priklade je razdeliti na posamezne dežele in občine na podlagi postave dne 8. maja 1869, drž. zak. št. 61.“

Gosp. Detela potem poroča o vstanovitvi vino- in sadjerejske šole na Dolenjskem, ter v imenu gospodarskega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Na Dolenjskem se vstanovi vino- in sadjerejska šola s programom in statuti vino- in sadjerejske šole na Slapu.

2. Deželnemu odboru se naroča:

a) da poišče z izvedenci za ta namen pripravno posestvo, ter da se prične za to pogajati, da bi se dotično posestvo ali kupilo ali v najem vzelo;

b) da naprosi sisoko c. kr. poljedelsko ministerstvo za primeren donesek iz državnega zaklada za vstanovitev in vzdrževanje te šole;

c) da o vspehu tega svojega naloga deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju poroča in določen nasvet nastavi gledé nakupa, eventualno najema šolskim namenom primerne posestva.

3. Ko se vstanovi vino- in sadjerejska šola na Dolenjskem, ima Slapska vino- in sadjerejska šola nehati, ves njeni inventar je porabiti za novoosnovano šolo na Dolenjskem, kamor je premestiti učno in pomočno osebje iz Slapa.

4. Deželni odbor se pooblašča, pogajati se z lastnikom Slapske grajščine gosp. grofom Karolom Lanthierijem zastran tega, da bi ostalo na Slapu zgledno gospodarstvo s praktičnim podučevanjem o vino- in sadjereji.“

G. Lavrenčič oporeka temu, da bi se opustila Slapska šola, ki se je potrdila kot dobra in za Vipavsko jako koristna naprava, ter izreka željo, da se ta šola ne bi odpravila, ampak naj bi se raji na Dolenjskem vstanovila podružnica te šole.

21.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Z denarjem, ki si ga je bil v pisarni zaslužil, je plačal in kupil različne potrebne reči, tri groše pa še je prihranil. „S temi pa si napravi, Gašpar! enkrat veselo uro in idi v komedijo“, si sam pri sebi misli. Imel je sicer groš premalo, ali ker se mu je revščina že na obrazu videla, pustili so ga tudi za njegov denar notri. Ondu je bilo mnogo burk videti. V sredini je stal mlin z velikim kolesom; sem so dedje v tolighah vozili stare babe ter jih metali v mlin, in vse so na drugi strani prišle vun kot rožnolične mlade deklice. Le z eno babo ni mogel mlin nič opraviti, kajti prišla je na drugi strani ravno tako stara in pusta iz mlina, kakor so jo bili notri vrgli. To je bilo veselje mladini, zlasti čevljarskim učencem, ki so na vse grlo kričali: „Te stare koze pa še vražji mlin ne more več mlade narediti!“

Hoj! kako je bilo to tudi za Gašparja veselo. Ali gospodar je izvedel, kam da je bil Gašpar odšel in ko pozno po noči domov pride, ni ga hotel v hišo pustiti. Dolgo je moral prositi, preden mu je vrata odprl. Potem jim takoj pripoveduje velika čuda, ktera je videl. Pa s tem je slabo naletel; kajti stara Barba je pripovedovanje o vražjem mlinu slabo razumela ter se je začela jeziti in repenčiti nad Gašparjem, češ, naj bi si rajši za svoje groše sukanca kupil in si raztrgan frak zašil, ne pa da takih grdih in grešnih komedij gledat hodi, v kterih neverni, brezbožni in hudobni rod zaničuje vsega spoštovanja vredni stan starih ljudi.

Ta pridiga je Gašparja tako v sree zadela, da ni nikoli več šel v nobeno komedijo.

Tri mesece je minulo in Gašpar je bil dovršen pripravnik s tako dobrim spričevalom, da si boljšega ni želel. Kmalu potem se je oglasil Hočki školnik, ki bi rad imel Gašparja za kantorja. Gašpar je bil od kraja voljen iti; ko pa je izvedel, da mora vsako jutro ob štirih vstajati in jutrnico zvoniti, odkimal je z glavo in rekel: „Ne, ne grem“. Gospodar njegov je bil pač hud, češ, da Gašpar sam ne vé, kaj hoče, da vse začne, pa nič ne dokonča; vprašal ga je,

ali hoče vedno berašk študent biti in nikoli lastnega kruha jesti. Gašpar mu na to odgovarja, da mu je vsak kruh ljub in drag, ali če si ga mora s tem služiti, da bi po temi čez pokopališče hodil ter v kostenjači jutrnico zvonil, rajši nikoli kruha ne jé, kajti on se mrtvih silno boji in groza ga obhaja že pri mislih, da bi ga mrtvaška kost za nogo ali celo za vrat zgrabila.

Res čudno je to, da se je Gašpar bal po temi čez pokopališče iti, kot stiran ali zadušen dijak pa se ni bal domov iti; saj bi mu mrlič gotovo manj žalega storili, kakor njegovi domači in sosedji v domačiji.

Če kmečki fant za gospoda študira, gledajo vsi iz vasi, da iz cele okolice z nekim posebnim spoštovanjem nanj, ker od njega pričakujejo vsi enkrat vesel dan, lepo čast za celo faro. Dijak ima za gospodi duhovniki največo čast, zlasti kadar so že v večih šolah, skoro tako kakor gospod kaplan, in pred njim se kmetje odkrivajo in kmetice ga prijazno pozdravljajo. In kedar po dolgih večerih v hiši sedijo, računi babica, koliko časa je še do nove maše in če jo bo ona še dočakala; gospodinja ima že balo platna in gospodar nekaj plesnivih dolarjev pripravljenih

Za njim prav toplo zagovarja g. Šuklje šolo na Dolenjskem tako-le:

„Sl. zbor! V poročilu deželnega odbora o vstani vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem in v nasvetih gospodarskega odseka, ktere smo ravnokar čuli iz ust g. poročevalca, me zanimata zlasti dva momenta. Ona sta me tudi napotila, da sem se oglašil k besedi. Z nekim zadovoljstvom mi je konstatirati, da se potrabi te šole, kakor mislim, ne ugovarja z nobene strani. Povsod se priznava, da je treba Dolenjcem vstanoviti tak zavod, in jaz imam temu le pristaviti, da je v istini skrajni čas, da je „periculum in mora“. Meni ni na tem, da se danes vstanovitev Dolenjske vinarske šole izreči le v principu, marveč jaz in z menoj vred pač vsa vinorodna Dolenjska odločno pričakujemo, da se bode takoj z vso marljivostjo delalo na to, da se, kakor hitro mogoče, slapska šola preseli v novo aktivirani zavod na Dolenjskem. Nikar to odlašati, sicer bode prekasno za Dolenjsko vinarstvo!

Kajti Vam vsem je znano, gospôda moja, da je Dolenjsko zopet zadel usodni udarec, hujši od živinske kuge in vremenske nevihte, ktera je tolikrat razsajala tekom zadnjega desetletja po Dolenjskih goricah: phyloxera se je pokazala v Dolenjskih vinogradih. Ako se kmalu ne pokaže siromašnemu ljudstvu kako sredstvo proti temu škodljivcu, vničil bode vse vinograde — in z vinskim pridelkom izgubila bode Dolenjska glavni vir svojega blagostanja. Kajti po pobočji Dolenjskih gorâ ni mogoče, mesto trsja saditi kako drugo kulturno rastlino; Dolenjec ne mora posnemati Slavonca, ker je začel sedaj vinograde svoje spreminjati v njive ter turšico sejati po teh zemljiščih. Ako je nam trta vničena, bomo k večjemu nekoliko krompirja mogli pridelati po tem ozemlju, večidel bode praprot rasel okoli razvalin zapuščenih „zidanic“ in revščina dospela bode do takih dimenzij, da si niti najbujnejša domišljija tega predstavljati ne more.

Tedaj, gospôda moja, pričakujem od deželnega odbora, da bode kmalu ukrenil vse, kar je potrebno v vresničenje tega zavoda, Dolenjske vinarske šole.

Drugo vprašanje je, kje da se bode imela vstanoviti ta šola? Gospodarski odsek je v toliko spremenil nasvet deželnega odbora, da je izpuštil besede „kolikor mogoče blizu Rudolfovega“. Meni sicer bolje ugaja tekstacija, ktero je nasvetoval deželni odbor, ali na zadnje razumem, da gospodarski odsek ni hotel roke vezati deželnemu odboru, da mu ni moral stavljati zapreke pri njegovem poganjanju in tedaj jaz s svoje strani ne ne bodem ugovarjal dotičnemu predlogu. Ali vendar mi je dolžnost, že pri tej priliki opozarjati slavno zbornico na to, da je najbolj pripraven kraj za tak zavod nekako obližje Novomeško. Že lansko leto sem povdarjal, da take šole najbolj vplivajo v tem, da se konservativni kmet potom avtopsijske, z lastnimi očmi prepriča o koristih umnega poljedelstva in vinarstva. Zato mora biti šola v takem kraju, kamor veliko ljudstva prihaja iz vsega Dolenjskega. V tem oziru se pa Novemu mestu ne dá niti od daleč primerjati noben drug kraj na Dolenjskem. Že porotne sodnije pri ondotni okrajni sodnji silijo ravno najbolj imovite kmetske posestnike, da se vsako leto po več tednov morajo muditi v Dolenjskem središču. Tudi višja gimnazija je nek vzrok, da pre-

za novomašnika, dekleta pa govorijo o venci in belih oblačilih, in fantje o možnarjih, ktere bodo o primiciji potrebovali. Ali gorje študentu, ki vsem te nade vniči, bodi si ker ta ničvrednež, lopov, slepar zavoljo svoje lahkomišljenosti nima veselja gospod postati, bodisi ker so ga zavoljo lenobe ali hudobije napodili.

Iztiran ali zadušen študent pade v zaničevanje ravno tako globoko, kakor visoko je poprej v spoštovanju stal. Navadno je zadnja oseba v vasi svinjski pastir ali kak zdelan posestnik, ktere ga mora cela vas rediti; pa globoko pod tem je še iztiran študent, on je madež cele občine. Kmet, ki ga sročâ, ga oostro pogleda ali celô pljune pred njim, gospodinje si zanj pripravljeno platno razrežejo in dajo rokavce iz njega narediti, dekleta vihajo nosove, češ, pred takim malopridnežem itak ne bi nikoli šle z venci v cerkev, fantje pa ga drzno pogledujejo in ga zbadajo z ostrimi besedami, ki včasih hujše bolijo, kakor da bi mu v pete žeblje zabijali.

Oj, nesrečen zadušen dijak!

(Dalje prih.)

možnejši Dolenjec pogostoma zahaja v Novomesto. In poleg tega so Novomeški sejmi, so cerkveni prazniki o porcijunkuli, sv. Feliks in mali maši pravi magnet, kateri privabi ogromno množico naroda v Novomesto in njegovo okolico.

Ne bodem na široko razpravljaj drugih razlogov, na ktere se je treba ozirati pri ustanovitvi kake šole, in kateri so večidel ugodni za Novomesto, le na eno okolnost bi rad opozarjal slavno zbornico, na neko priznano, rekel bi, kulturno zgodovinsko resnico. Amerikanski narodni ekonom Carey je posebno poudarjal, da se kultura tem bujnejše razvija, tem več se ustvarja lokalnih kulturnih osredij. In tako lokalno osredje za duševno življenje na Dolenjskem bi imelo biti Novomesto; njegova vgodna zemljepisna lega, zgodovina njegova in že obstoječi važni zavodi dali so mu ta poklic, in naloga naša bi morala biti, da izvršimo to, kar je pričela priroda in povestnica.

Konkretnega predloga ne bodem stavil, le opozarjati na izredno vgodnost Novega mesta tudi za vinarsko šolo je bil namen mojim opazkam. Ob enem priporočam, da bi se na dolenjski vinarski šoli učile tudi in sicer praktično druge stroke umnega poljedelstva in tedaj mislim, da bi že pri nakupu trebalo tudi na to ozir jemati.

Tudi g. Dežman je spregovoril pri tej priliki nekoliko besed o dolenjski šoli in pokazal, da ni prijazen tej šoli, ki bo veliko stala, pa ji bode primanjkovalo učencev, kakor je morala tudi gozdarska šola v Šneperku samo zaradi pomanjkljivosti učencev prenehati.

Dr. Vošnjak zavrača predgovornika in omenja, da se je malo štipendistov ôglašalo za Slapsko šolo, zlasti z Dolenjskega, ki so imeli predeleč v Vipavo. Upa pa, da število učencev na Dolenjskem ne bo ravno majhno in da bo imela šola dober vspeh. Po končni besedi g. poročevalca Detela se sprejmo predlogi gospodarskega odseka.

Prošnje, ki so zaradi kmetijske šole deželnemu zboru došle, izročé se gledé na omenjene sklepe, deželnemu odboru v prevdarek.

(Konec prih.)

Pospeševanje vstanovitve obrtnijskih strokovnih šol za domačo industrijo.

(Dalje.)

Lončarija je, kakor pred povedano, v petih okrajih Kranjske dežele precej obširna. Dotično blago pa se večinoma le na Kranjskem prodâ, ker se pri njem ne plačajo stroški, da bi se dalje razpošiljalo.

Vstanovitev strokovne šole za to obrtnijo bi jo gotovo močno povzdignila ter tudi pripomogla, da bi se izdelki mogli izvažati. Ker pa ni pričakovati, da bi se vstanovitev mnogo strokovnih šol mogla doseči, naj bi se pa ta obrt pospeševala na ta način, da se morebiti vstanove napravijo.

Po poročilu strokovne šole v Znojmu, podučujejo se na tej šoli sledeči predmeti: 1. risanje, pri katerem se posebno ozir jemlje na keramiko; 2. modeliranje; 3. sukanje, obrazovanje, vžiganje; 4. praktična in teoretična kemija; 5. perspektiva; 6. praktična dela, h kateri spada tudi izdelovanje posod, potem slikanje in plastične dekoracije. Učenci morejo se na tej strokovni šoli izobražiti za modelerje, slikarje, strugarje in mojstre. Učenci, ki so se učili v fabriki za izdelovanje glinastega blaga ter so izdelali tudi eden ali dva razreda na kaki srednji šoli z dobrim vspehom, morejo se v dveh letih izučiti za modelerje, slikarje ali strugarje in obrazovalce glinastega blaga. Tisti, kateri nimajo tega izobraženja, morajo šolo dalje časa obiskati, da dosežejo svoj namen.

Zelo važno in ob enem tudi prav težko rešivno vprašanje je vpeljava novih domačih industrij. Ako se pa ozir jemlje na to, da je domača industrija na Notranjskem in v mnogih krajih na Dolenjskem prav malo razširjena, in če se pomisli, da prebivalstvo zaradi malega dohodka, ki ga daje kmetijstvo, novega zaslužka potrebuje, mora se priznati, da se bode to važno vprašanje vendar moralo rešiti. Da je bode pa mogoče rešiti, treba je pred vsem poznati razmere onih krajev, v katerih se hočejo že obstoječe in ravno pričete domače industrije še dalje razširiti ali pa kjer se hočejo na novo vpeljati.

Deželni odbor je teh misli, da bi se ta namen najlažje na ta način dosegel, ako bi se vstanovil odbor v Ljubljani, ktere ga bi podpirali podružni odbori na deželi.

S tem predmetom pečal se je slavní deželni zbor v več zasedanjih ter je važnost njegovo za kranjsko deželo tudi priznal. V svoji seji dne 5. julija l. 1880 je slavnoisti sklenil:

„Deželnemu odboru se naroča, da se do visokega c. kr. trgovinskega ministerstva obrne s prošnjo, visokoisto naj bi blagovolilo poslati izvedenca na Kranjsko, ktere ga nalog bi bil, staviti nasvete, kako bi se že obstoječe domače industrije dale vspešno podpirati in razširiti.“

V tisti seji je slavní deželni zbor sklenil tudi to-le:

„Deželni odbor se pooblasti, da pod tem pogojem, ako pripomore Kranjska trgovinska in obrtnijska zbornica z doneskom od najmanj 300 gold., odpošlje v zimskem semestru l. 1880/81 k špeciálnemu kurzu na tehnologičnem obrtnem muzeji na Dunaj za lesorezo, za pletenje košov, jerbasesv itd. ter za vrborejo, potem v keramično šolo v Znojmu po jednega spretnega in zmožnega štipendista s Kranjskega s podporo iz deželnega zaklada v znesku 400 gold. oziroma 300 gold. in s to zavezo, da po dokončanem kurzu najmanj skozi pet let v deželi na primerni način teoretično in praktično v dotičnih obrtnijah podučujeta.“

Na podlagi tega sklepa in ker je tedanji predsednik trgovinske in obrtnijske zbornice, gospod Aleksander Dreó, za eno štipendijo 300 gold. podaril, so se te tri štipendije razpisale, ter oni za lesorezo in za pletenje košov namenjeni podelili. Ta dva štipendista obiskovala sta šole tehnologičnega obrtnega muzeja na Dunaji, toda, ker se do zdaj strokovne šole še niso vstanovile, se tudi nista, vsaj kolikor je deželnemu odboru znano, mogla v svojih strokah porabiti.

C. kr. deželna vlada je z dopisom dne 15. aprila l. 1881, št. 2787, deželnemu odboru naznaila, da se je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo z ukazom dne 4. aprila l. 1881, št. 25364, načelno pripravljenim izreklo, da hoče želji slavnega deželnega zbora na ta način vstreči, da bode jednemu njegovih uradnikov zaukazalo, da pri prvem poizvedovalnem in pregledovalnem popotvanju v planinskih deželah dela prve pripravljalne študije za vstanovitev in povzdigo obrtnijskega strokovnega poduka na Kranjskem. Ob enem bilo je deželni vladi naročeno, staviti posebne nasvete, po katerih krajih naj bi popotoval ta uradnik ter delal svoje študije. Deželni odbor zadostil je dotičnemu zahtevanju potem, ko je prej še vprašal trgovinsko in obrtnijsko zbornico za njeno mnenje.

V seji dne 17. oktobra l. 1881 bilo je deželnemu odboru naročeno, da izreče visokemu c. kr. trgovinskemu ministerstvu za visoko darežljivost njegovo pri podpiranju čipkarske obrtnije v Idriji, kakor za nameravano odpošiljatev zvedenega uradnika na Kranjsko v ta namen, da preišče in pregleda najimenitnejše domače obrtnije na Kranjskem, najglobokejšo zahvalo deželnega zbora s prošnjo, da bi visokoisto za te za kranjsko deželo tako važne obrtnije tudi za naprej skrbelo ter jih podpiralo. Tudi je deželnega zbora naloga, da oprej omenjenem, od ministerstva zaukazanem popotovanju gledé obrtnijskega poduka, ki ga je na Kranjskem vpeljati, prihodnjemu deželnemu zboru poroča.

Deželni odbor pa temu naročilu ni mogel po vsem zadostiti, ker ni bilo večkrat omenjenega uradnika na Kranjsko. Vzrok, da ni prišel, je prej ko ne ta, da je leta 1882 vse strokovne šole prevzelo c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje. Do l. 1882 bilo je pa nekaj strokovnih šol v upravi visokega c. kr. trgovinskega ministerstva in tudi po razpustu l. 1872 vpeljane stalne ministerijalne komisije za obrtnijske šolske zadeve, ostala je še ta neprimerna razmera, da so najvišje in najnižje šole pripadale enemu in druge strokovne šole vmes pa drugemu ministerstvu. Vsled Najvišjega sklepa dne 30. julija 1881 bili so pa l. 1882 naprej vsi za obrtnijski poduk namenjeni kredit združeni v etat naučnega ministerstva ter so bili od tega ministerstva združeno s trgovinskim ministerstvom upravljani.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Notranje dežele.

Na *Dunaji* so otvorili na 11. t. m. novo univerzo, o čemur smo že brzojavno poročali. Ako se domislimo, kam da je nemško-liberalni duh Schönerejev zavlekel staro univerzo, si pač ne moremo kaj, da ne bi izrazili srečne želje: Nova univerza naj nikdar ne dela in ne poskuša škandalov, ki so se v teku lanskega in predlanskega leta na stari univerzi na tako žalosten način godili. Naj univerza ostane to, kar je, svetišče vedam in učenosti, ne pa kraj politike, ktera ondaj nima prostora! Skoraj 520 let obstoji že Dunajska „alma mater“, toda take surovosti se tam še niso kmalo čule, kakor lansko leto. Naj bi se v novem, prekrasnem poslopji, ki je stavljeno iz žuljev davkoplačevalcev cele države, naselil poleg akademičnih véd tudi pravi akademični mir in red, pod čegar peruti naj bi se le učenost in omika gojila, vse drugo naj ondaj nima prostora, kjer ga gotovo tudi ne sme imeti.

Mnogo se je še nedavno pisalo o *slovanski povodnji*, ktera ob avstrijske in ogrske državne stene pluska in jih žuga podreti. Ko bi ne poznali razmer, kakor so v resnici, morali bi skoraj verjeti dotičnim basnoslovcem po „D. Ztg.“, „N. fr. Presse“ in drugih židovskih listih. Ker vlada ni Slovanov dan na dan v kleščah držala, zdela se je ta prikazen našim nasprotnikom že slovanska povodenj. Če se pa v javno življenje in njega naprave ozremo, bomo pa takoj videli, da vse pisačenje o slovanski povodnji ni drugega nego prazne čenče, gola domišljija in prazen strah! Facta loquuntur! Le pogledjmo si n. pr. najnovejšo naredbo sedanje Slovanom „prijazne“ vlade — železniški sovet. Kako je sestavljen? V njem je 50 oseb; izmed teh je 39 Nemcev, 3 Čehi, 2 Laha, 3 Poljaki, 1 Hrvat, 1 Slovenec in 1 Rumunec. Toraj v tem za narodno korist najnovejšem odboru 78 % Nemcev sedi in to imenujejo nemški listi Slovanom prijazno vlado, ki slovansko povodenj pospešuje!

Domišljija nemško-liberalnih listov, kakor „Neue freie Presse“ in „Deutsche Ztg.“ je velika; nesramnost njina pa še mnogo večja, lahko rečemo, nedosegljiva. „N. fr. Pr.“ porabila je priložnost otvorjenja nove Dunajske univerze, ktere se je tudi presviti cesar vdeležil, da na polna usta med svet trobi: presviti cesar se je prepričal, „da so *Nemci v Avstriji* državi najzvestejši narod, ki se ni nikdar naveličal za njeno vzdrževanje žrtvovati se in le na njihovih ramah sloni bodočnost države!“ Odkritosrčno moramo reči, da tolikošne lažnjive nesramnosti nismo še kmalo brali! Kdo jim bo le verjel, kedar je občno znano nemško-liberalno postopanje v Slov. Bistrici, v Gradi, na Dunaji, v Opavi; dalje popevanje in čevkanje Dunajskih ljudskih učiteljev po Bavarskem, Badenskem in po Wirtemberskem; kdo vam bo le verjel, komur so znani govori nestrpeljivih nemških političnih pretepačev v Liberci, Trutnovu in Gablonci, ki ob vsaki priložnosti z Bismarkom žugajo! Nerazumljiva nam je nesramnost „N. fr. Pr.“ Na kakošen način se upa in predrzne sebe in svoje za najzvestejše državljane avstrijskega cesarstva smatrati, ko imajo vendar vsi od prvega do poslednjega pečat državnega izdajstva vtisnjen, da se jim nikdar več ne zbrise. Ljudje, ki po Avstriji Bismarku napivajo, nimajo že zdavnej več nobene pravice do naslova zvestih državljanov. Slepi in gluhi morali bi mi drugi biti, da bi o tej nesramnosti molčali ali jo celo odobraval! O kaj še! Dokler se bodo nemško-liberalci tako v Ljubljani, kakor oni v Liberci bolj in več ogrevali za „Deutsche Lied“ in za „Wacht am Rhein“ itd. kakor pa za poštene avstrijske, tako dolgo je vse laž, kar čevkajo o zvestem državljanstvu in drugemu ne zaslužijo, kakor pokroviteljstvo državnega pravdnštva.

V obraz jim je povedal baron Königswarter v dolenje-avstrijskem deželnem zboru, da se je med nemško-liberalci že porodila „Germania irredenta“. Kar so sami dolgo časa tajili, slišali so v dolenje-avstrijskem deželnem zboru iz ust lastnega pristaša. Baron Königswarter — borsni žid in milijonar, imel je poguma zadosti lastni stranki v oči povedati, kaj da namerava — izdajstvo države in cesarja namreč, ako bi jim Bismark le namigniti ali pa priložnost ponuditi hotel. Zlasti je čudno, da ga še ni nemško-liberalnega lista, ki bi si bil prizadeval vsaj nekoliko Königswarterja zavriniti zaradi tolikošnjega sumničenja in obdolženja.

Delegacije pričele se bodo letos na 27. t. m. v Budapeštu. Avstrijski minister zunanjih zadev grof Kalnoky podal se bo z nekaterimi svojih uradnikov, kolikor jih ravno potrebuje na 24. t. m. v madjarsko prestolnico, da si vse potrebno pripravi. V prvi seji pretresal se bo skupni budget za l. 1885. Posebne knjige o zunanjih naših političnih zadevah, tako imenovane „rudeče knjige“, v kateri so vsi imenitnejši politični akti avstrijskih razmer z drugimi državami, grof Kalnoky delegacijam menda ne bo predlagal, pač pa jim bo, kakor lansko leto, ustno natanko razložil politične razmere naše države z drugimi velesilami. Avstrijske politične razmere z drugimi velesilami so brez izjeme sedaj takšne, da si boljših želeti ne moremo. Kamorkoli se ozremo, povsod na zunaj nič kot dobrohotne prijatelje, de-

loma take, ki se nas bojé, deloma take, ki nas potrebujejo in toraj iščejo. Mir je toraj za celo leto zavarovan, kakor bi bil z žebljem pribit. Ako se pa sme iz Skiernieviškega shoda kaj sklepati, smo pa gledé miru tudi za več let na konji, kar bi bilo popolnoma prav in bi ga sebi, kakor tudi našim sorojakom prav iz srca želeli.

Bosanski katolíki so bili do časa zasedanja Bosne in Hercegovine po Avstrijih siromaki v političnem kakor v verskem oziru. V političnem se za tiste zgubljene reve nikdo prav zmenil ni, kakor le, kedar je bilo treba davek odrajtovati; v verskem so bili pa skoraj ravno tako zapuščeni, kakor Indijani v Ameriki, kateri so zaradi preoddaljenosti, deloma pa tudi zavoljo pomanjkanja duhovnov zanemarjeni, da se Bogu usmili. Avstrijska vlada pa se je ubogih Bosancev usmiliła tudi v verskem oziru. Poslala jim je duhovnov in sezidati jim hoče božjih hiš, kjer naj se bode usmiljenja vredna raja zbirala k službi božji. Zasedajočim Bosno leta 1878 se je vojakom le na treh krajih ponudila priložnost stopiti v katoliško svetišče božje in sicer pri Banjaluki v „Marija Zvezdi“; v Senici, kjer je cerkev in duhovsko hišo na lastne stroške pozidal ondašnji frančiškan o. Jakob Dučić. Cerkev je bila sicer tedaj še le zunanje dovršena, znotraj ji je razun velikega altarja še vsega manjkalo; in pa v Sarajevu v katoliško kapelo, ki niti toliko ni bila velika, kakor so navadne sobane po čitalnicah prostorne. Sedaj se to na bolje obrača. Zidajo se cerkve, kjer se bo katoliški nauk razlagal: V Sarajevu in v Banjaluki po ena škofijska cerkev; v Derventu, Buzovači, Travniku, Bogojni, Brčki in Petričevu pa župnijske cerkve. Vse druge bodo, kakor čujemo, menda že letos dovršene, le ona v Sarajevu zidala se bo menda tri leta, preden bo dovršena, kar je tudi prav, da bode tudi po zunanem veličastna, ker ima postati mati vseh cerkv v Bosni.

Vnanje države.

Med *Bolgarijo* in *istočno Rumelijo*, kjer tudi večinoma še Bolgari prebivajo, dokončale so se sedaj carinske obravnave, ki so dolgo časa trajale. Razun tabaka in soli so določili vsem drugim predmetom midsobojni proti uvoz in izvoz. Dotična pogodba je že dovršena in ji drugoga ne manjka, kakor podpisa kneza Aleksandra in guvernerja Krestovića ali kakor se on sedaj imenuje, Gavrel paša.

Hadži Loja ne pojde v Medino, kjer si je volil poslednje dni svojega življenja preživeti. Ta račun zmešala je turška vlada, ker se je prevelikim stroškom uprla. Medina je namreč 61 milj od morja oddaljena, in bi vožnja silno veliko stroškov prizadela; dalje je tudi Medina preveliko in preobljudeno mesto, da bi si Turčija upala Hadži Lojo vspešno policijsko nadzorovati; konečno je pa slavna visoka porta tudi rekla, da nima pripravnega prostora zanj. Odločila mu je zatoraj Džidah, ki je le 14 milj od morja ter je ondaj ob enem mala, jako pripravna trdnjava, kjer bodo Hadži Loji stanovanje odkazali prav blizu avstrijskega konzularnega agenta, pri katerem bo tudi vedno svojo penzijo dobival. Gledé penzije se nikakor ne moremo sprijazniti z mislijo, da bi se taista lopovu, kakor je bil Hadži Loja, Avstriji in njenim vojakom nasproti, spodobila.

Zapadna Afrika, zlasti ob Kongu je najnovejša obljubljena dežela, kamor se vseh tistih narodov in politikov oči obračajo, ki imajo doma že preobljudene kraje. V tem oziru so Nemci prvi na dnevnem redu, takoj za njimi pa Francozi na vrsto pridejo. Da se bodo posebno gledé trgovine med sabo mirnim potom razumeli, napravili bodo meseca novembra v Berlinu konferenco, na kateri se bo določila prostost za trgovske prapore vseh narodov po veletokih Kongo in Niger. Tudi se bo določilo čevkaje naj bodo ostale dežele, ki nekoliko dalje od Konga ležé, za ktere se do sedaj ni še nobena civilizirana moč oglasila. Na tisto konferenco prišli bodo tudi, kakor smo že oni teden pisali, Portugalci, Španjolci, Angleži, amerikanske združene države, Holanci in Belgijci. Z eno besedo, zastopa bo ondaj razun Rusov in Lahov vsa Evropa, ktera se v velikem smislu pečá s pomorsko trgovino. Največ bodo opraviti dali Angleži, kateri se ondaj tuje konkurence bojé. Ob enem so pa taisti tudi ob najnižjem jugoiztoku zapleteni v homatije z Bojerci, ki po Transvalu prebivajo, in menda Angležem ondaj škodo zahajajo. Ondaj res ne bo več dolgo, da se bodo Angleži s Kapsko vlado združeni proti Bojercem dvignili, kjer se bodo do dobrega z njimi sprijeli, kajti obdolžujejo jih ropanja in družih še bolj grozovitih hudobij.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 10. okt. (Tretji občni zbor Cecilijene društva Kranjske dekanije.) Kakor vsako leto, tako je tudi letos Cecilijino društvo Kranjske dekanije napravilo občni zbor z raznim programom. Različni listi prinesli so ga že prej, tedaj bi bilo nepotrebno ga tukaj še enkrat naznaniti. Pričelo se je zborovanje v prijaznem šmartnem pri Kranji ob 10. uri s slovesno sv. mašo, ktero je služil društva predsednik sam, č. g. Lavtižar.

Zarad petja na koru se je slišal le en glas, da je bilo v vsakem obziru dovršeno. Nekterim je najbolj dopadel mili Kyrie, drugi niso mogli prehvaliti prekrasni Agnus Dei, tretji so tožili, da je Offertorium bil prekratek, ker bi bili še dolgo radi poslušali tako lepo skladbo; vsi so bili pa v tem edini, da tacega napredka nikakor niso pričakovali. Pele so Kranjske gospé in gospodičine pevke in pevci, katerim so pomagali še štirje drugi gospodje, vseh skupaj jih je bilo 16. Zarad neugodnega vremena izostalo je več drugih pevcev, ki so bili že prej pri skušnjah, pa so bili na odločilni dan zadržani. Enako se je pogrešalo tudi veliko udov mladega društva, ki so se ustrašili deževja in grdega pota. Prostorna cerkev bila je pa zoper vse pričakovanje prav obilno obiskana, znamenje, da se priprosto ljudstvo za stvar zanima, če se tudi od nekatere strani vedno zavire stavijo vspešnemu delovanju društva. Velikrat se tudi sliši, da pravo Cecilijansko petje preveč zavleče božjo službo, da sv. maša predolgo trpi. Pa glejte, tu se je vse speljalo točno po cerkvenih pravilih, bila je peta maša z dvema blagoslovama in vendar je vsa slovesnost trajala le 10 minut čez pol ure. Je li res tako mučilno za človeka biti v cerkvi dobre pol ure, naj razsodi častiti bralce sam.

Po sv. maši je bilo zborovanje v župniji, otvoril ga je zbor g. predsednik s primernim nagovorom, v katerem je kazal glavni namen, kterege imajo Cecilijanska društva sploh, namreč: „altar in kor spraviti v soglasje“.

„Če tudi nismo še dospeli do zaželjenega cilja, govoril je med drugim, in če tudi kdo opazi še kako premanjkljivost v našem društvu, vendar zavest imamo, da se ravnamo strogo po pravilih. Ponosni so ljudje na lepe altarje, umetniki hvalijo krasne slike in dragocene parlamente, pa čez vse v cerkvi je lepo obrano petje; zakaj to seže še veliko dalje, kot druge cerkvene naprave. Saj petje je, ki človeka tolaži, ko tuga napolnuje njegovo srce, da petje celó tam pride na pomoč, kjer se kaka resnica našemu umu zoperstavlja. Zato delajmo vsi, vsaki v svojem delokrogu za zboljšanje pravega cerkvenega petja!“

Za njim poročá tajnik gosp. učitelj Pezdíč iz Kranja, kaj si je vse društvo omislilo v pretečenem letu. Med mnogimi skladbami omenja celó 21 maš raznih skladateljev, ktere so društvenikom v vedno porabo.

Blagajnik g. Vavken naznani, da društvo šteje 76 udov in da se je v dveh letih vplačalo 154 gld., stroškov pa je bilo 114 gld. 45 kr. Tedaj še ostane v blagajnici 39 gold. 55 kr. Gospodarilo se je zeló varčno, muzikalije so zeló drage in da smo mogli do sedaj toliko si omisliti, gre še posebna zahvala izvanrednim dobrotnikom, ranjkemu knezoškofu g. Widmarju, g. dekanu Mežnarcu in župniku Golobiču. V odbor za prihodnje leto se volijo zopet stari odborniki, le mesto g. učitelja Kreka, ki zarad oddaljenega kraja se ne more vdeleževati društvenih sej, izvoli se organist v Naklem g. Melhior Mohar.

Pri točki: „Govori“, prosi g. predsednik Lavtižar, naj bi navzoči podpredsednik Ljubljanskega Cecilijene društva, g. Gnjezda, družbo razveselil s kakim govorom.

Gosp. Gnjezda pravi: „Nisem sicer pripravljen, tudi ne prej namenjen bil kaj govoriti, vendar „Pozdrav je olika, odzdrav dolžnost“. Sem sicer tujec, vendar kot ud kolikor toliko tudi domač. Obžalujem le, da tudi drugim Ljubljanskim udom ni bila dana prilika se osobno prepričati, kako daleč da ste že dospeli. Namenjenih nas je bilo več k vam priti, pa neugodne vreme in opravila so jih zadržala. Zares obžalujem, da jih ni več danes tukaj, ker sprevideli bi, koliko se dá v kratkem času z malimi močmi pri resni volji in vstrajni pridnosti storiti. Hvala k današnjemu vspehu gotovo veljá duši mladega društva, g. predsedniku Lavtižarju, pa tudi telo g. pevovodja Pezdíča krepko deluje. Vse bi bilo pa zastoj ko bi razni udje, to so pevke in pevci, ne bili delavni. Zares, da ste čvrsto, živo, zdravo, delavno truplo, smo se danes prepričali! Da! Veliko ste že storili; po vašem zgledu snuje se že tudi drugo tako društvo na Gorenjskem. Zapreke se res stavijo nam, podtikajo včasí celó slabi nameni, ne plašimo se. Vsi delajmo, vsak v svojem krogu! Voda, ki teče je čista, bistra in zdrava; tedaj hitimo tudi mi, po potu, kterege smo nastopili naprej! In zato zakličem: „Vivat, floreat, crescat, Cecilijeno društvo Kranjske dekanije!“

Pri „posameznih nasvetih“ priporočá g. Karlin, naj bi se zapisnik vseh muzikalij in drugih društvenih naprav, razposlal vsem udom, tako bi vsak vedel si

kaj pripravnega izposoditi. Ker bi pa pri tem stroški društvu narasli, se naprosi vrednik „Cerkvenega Glasbenika“, naj bi ta zapisnik sprejel v svoj list. Naročniki gotovo ne bodo zavoljo tega nejevoljni, ker bodo tudi oni po tem potu zvedili za dobre skladbe, posebno če se še vsaki točki dodá kratka ocena ali kritika dotičnemu delu. Vse se enoglasno sprejme in pooblasti g. Pezdič, naj to preskrbi.

G. Aljaž dostavlja, da se v Cecilijanskem duhu deluje tudi v Radoljici, Kamni gorici, v Kropi, v Gorjah in na Dobravi in da mislijo prihodnje leto v Radoljici vstanoviti podružnico Cecilijanskega društva. (Se z veseljem vzame na znanje).

Veliko nejevoljo vzbudila je med navzočimi društveniki zabavljiva opazka v zadnji številki „Ljubljanskega Zvona“. Ne bili bi pričakovali od vredništva leposlovnega in znanstvenega lista kaj takega. Ali niso ravno Cecilijanci spravili na dan „Cecilijo“ in koliko slovenskih prilog donša „Glasbenik“? Kaj smo mi nasprotni slovenskim pesmam? so se začudeni popraševali. Saj Cecilijansko društvo kolikor toliko pripomore k razvitku slovenščine, to bi moralo pač vediti vredništvo leposlovnega lista.

G. Gnjezda pové dogodek iz novejšega časa, kateri tudi zadnjo zabavljico v „Ljubljanskem Zvonu“ opravičuje, se vé, le nekoliko. Rekel je: „Neki gospod stavil mi je zadnji čas zastavico: Od kod toliko liberalizma med Slovenci?“ Saj nisem vedel kaj odgovoriti. Pa dotični gospod pravi: „Tega je kriv le „Cecilijanski duh“, naš organist saj tako trdi“. (Splošna veselost.) Ljudje nas pač sodijo, ker nas ne poznajo, in papir je tako potrpežljiv, da vse sprejme“.

H koncu g. Lavtizar še vsem organistom toplo priporoča s petjem začeti že koj pri otrocih. Lastna skušnja me uči. Navadno pravijo na deželi, posebno še v hribih petja v Cecilijanskem duhu ni mogoče spraviti na dan. Če je kaka vas v hribih, je gotovo Bukovšica, kjer jaz stanujem. Komaj leto dni podučujem jaz otroke 10—14 let stare in že pojejo latinske maše (se vé, enoglasno), nove slovenske pesmi se naučé v pol uri. Tudi si sami note prepisujejo in to z veseljem. Stari pevci so le preveč zaljubljeni v stare melodije, težko jih je kaj novega naučiti; ne ljubi se jim, nimajo pravega potrpljenja, in tudi časa ne. Tedaj gospóda na delo! Ni potreba toliko govoriti, kot veliko več delovati, ne bojmo se nasprotnikov, kot veliko bolj indiferentistov, tistih, ki bi le radi samo od strani gledali in kritikovali, sami pa nič storili. Večna hvala vsem vdeležnikom! Končam zborovanje z željo, da se drugo leto v drugi fari, v večem številu zopet snidemo!

y.

Domače novice.

(Današnja seja deželnega zbora) je trajala do 1/2. ure popoldne. Prihodnja seja bo v četrtek 16. t. m. ob 10. uri popoldne. Sklenjen bo deželni zbor menda v soboto.

(Dr. Eržen, okrajni zdravnik v Črnomlju), bil je te dni v preiskavi zaradi razžaljenja Veličanstva in ob enem suspendiran od svoje službe. Vsled tega mu je zavrelo v možganih in odpeljali so ga danes v deželno blaznico na Studencu. Kar je svoje dni počenjal v Litiji in pozneje v Kočevji, je kazalo, da že tedaj ni bil zdravega uma.

(Logarski izpiti) so se vršili minuli teden pri tukajšni c. kr. vladi pod predsedništvom logarskega nadzornika gospoda Golla. Prišlo je mnogo gospodov in med temi so prestali srečno strogi izpit za logarske službe gg.: Josip Koricki, Eduard Turnay, Vojteh Gröbner, Emil Albrecht, Anton Lodes, Artur Painsi, Janez Smolej in Janez Višnar. Nekaj gospodov oglasilo se je tudi za višje logarske službe. — Kakor kaže vsakoletni logarski naraščaj, dobili bomo kmalo dovolj izvrstnih državnih logarjev, kateri bodo pazili in čuvali naše gojzde, da jih brezvestni gospodarji ne bodo vedno brili po svoji volji in s tem razširjevali Kraške goline po naši do zdaj dobro gojzdati domovini.

(Na prodaj bo) v soboto pri „Bavarskem dvoru“ pet živinčet muricodolskega (sivega) plemena, in sicer 2 telci in 5 bikov. Prodajalec je c. kr. kmetijska družba in bo živino za polovico cene oddajala, kolikor taisto sama velja. Kupci zamorejo edino le kranjski živinorejci biti in morajo pogojno plačó takoj izplačati in pa pismo podpisati, da bodo kupljeno živino vsaj dve leti za pleme imeli. Na kar

naše čitatelje še enkrat opozorujemo. Javna dražba prične se ob 9. zjutraj na dvorišču.

(Golobje-pismonoše), ktere so v nedeljo teden v Ljubljani za na Dunaj spustili, so vsled slabega in celó sneženega vremena po planinskih krajih vsi poginili razun dveh, ki sta se še le v petek na Dunaj povrnila.

(Iz Kočevja), 12. okt. se nam poroča: Jožef Köstner iz Hohenega pri Kočevji, sedmošolec na gimnaziji Ljubljanski, v vsakem oziru nadpolni mladenec, je 10. t. m. pri svojih stariših umrl, ter bil danes slovesno pokopan. Tukajšnja gimnazijska mladež (spodnji gimnazij je ranjki v Kočevji dovršil) položila je prelep venec na gomilo preblazega tovariša.

(Ukradel je) postopač na sv. Petra predmestji koe s konja, ki ga je kmet k ograji privezal in pustil samega tér šel po opravkih. Tega bi ne opomnili, naj bi res kmetiški vozniki ne imeli grde navade vpreženih konj samih puščati. Ne le da se je ne-skrbnemu vozniku že mnogokrat škoda zgodila, kakor zdaj, ampak so se že tudi večkrat nesreče pripetile. Toraj pozor; nikar tako preskrbno živine puščati same.

(Mrtvega novorojenca) ženskega spola našli so na Vevčem v Ljubljani. Išče se vranja mati njegova.

(„Jurij s pušo“) oglašil se je zopet memogredé i pri nas z jako polno lovsko torbo.

Telegrami.

Dunaj, 13. oktobra. Predlog gledé naprave prokopa med Odro in Donavo ter Labo in Donovo se je sprejel. Srbski kralj je bil celo uro v zbornici.

Dunaj, 13. oktobra. Cesarjevič in cesaričina vrnila sta se ob 10 dopoldne na Dunaj.

Pariz, 13. okt. Kitajci so na 8. oktobra zgubili blizo 1000 mož.

Bruselj, 13. oktobra. V Senzeilles pregnala je druhal zbrane mestne očete iz zbornice in se je s taistimi dejansko sprijela, ker so menda sklenili odpravo ondašnje ženske šole. Druhal se je potem vrgla na župnijsko hišo, po kateri je plenila. Orožniki so morali priti.

Tuji.

12. oktobra.

Pri **Maliči**: Šimen Rottenberg, trg. pot., z Dunaja. — Vitez Stransky pl. Greiffenfels, c. k. stotnik, z Dun. Novomesta. — Mirosl. Lutherer, trgovec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Magdalena in Terezija Nojer, zasebnice, iz Celovca. — Dr. Travner, c. k. sodn. pristav, iz Logatec.

Pri **Južnem kotodvoru**: Janez Lesjak, podvzetnik, s soprogo, iz Srbije. — Melhior Mohar, organist, iz Naklega. — Janez Sidotleneker, kotliar, s Štajarskega. — Frane Matte, posestnik, iz Št. Martina.

Pri **Avstrijskem caru**: Jožef Majer, zasebnik, iz Maribora.

Umrli so:

8. oktobra. Pavla Bogani, delavka, 24 let, Reber št. 6, jetika.

9. oktobra. Frane Kralj, delavec, 45 let, ulice na grad št. 12, jetika. — Jera Krebelj, mestna uboga, 63 let, Karlovska cesta št. 7, pljučni emphysem.

10. oktobra. Jožef Zajc, tkalčev sin, 2 mes., Kravja dolina št. 22, božjast. — Apolonija Leskovec, delavka, 52 let, Mestni trg št. 12, Hemiplegio. — Ema Juvane, konduktarjeva hči, 6 let, sv. Petra cesta, št. 40, jetika.

11. oktobra. Marija Košir, kajžarec, 56 let, Tržaška cesta št. 24, prsna vodenica.

13. oktobra. Anton Flore, užitninskega paznika sin 12 1/2 leta, cesta na Rudolfovo železnico št. 12, davica. — Antonija Sterk, uradnega sluga žena, 54 let, mestni trg št. 1, vsled raka.

V bolnišnici:

9. oktobra. Martin Simeršek, delavec, 45 let, srčna napaka.

10. oktobra. Franca Tegel, delavka, 45 let, vsled vlomljenja zatilnika.

11. oktobra. Frane Malavašič, pletar jerbases, 54 let, Morbus Brighti.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. oktobra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 90 kr.
Sreberna „zlatá“ renta, davka prosta	82 „ 05 „
4% avstr. zlatá renta, davka prosta	103 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 60 „
London	122 „ 15 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 80 „
Francoški napoleond.	9 „ 69 „
Nemške marke	59 „ 85 „

Od 13. oktobra.

Ogerska zlatá renta 6%	123 gl. 05 kr.
„ 4%	93 „ 45 „
„ papirna renta 5%	88 „ 85 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 104 „ — „
Länderbanke	100 „ 50 „
avst.-oger. Lloydá v Trstu	563 „ — „
državne železnice	303 „ — „
Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 „ 50 „
4% „ „ 1860	500 „ 134 „ 70 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 172 „ — „
„ „ 1864	50 „ 171 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109 „ 20 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50 „

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 12 kr., — domača 6 gl. 43 kr. — Rž 5 gl. 78 kr. — Ječmen 4 gl. 78 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 5 gl. 28 kr. — Turšica 5 gld. 28 kr. — Oves 2 gl. 97 kr.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzjetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje sren, zabasanje, gliste, bolezni na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste Istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvpešno rabili. Ko je pa bolezni čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila opostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriserušo zahvalo, zvssem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(28) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden zavož s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavož.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.